

De ontwikkelingsfasen van gedrag

Neonatale periode (0 tot 13 dagen)

- Doof en blind
- Ruiken en kruipen
- Slapen en eten
- Hulp bij ontlasten nodig
- Tastzin is ontwikkeld
- Behoefte aan rust, moedermelk en warmte
- Geurinprenting

Pup is compleet afhankelijk!

Neonatale periode (0 tot 13 daaen)

Wanneer de pups het koud hebben of als ze honger hebben, piepen ze luidruchtig

Overgangsfase (2 tot 3 weken)

Rond de 14^e dag gaan de oogjes open
en na ongeveer 2 weken kunnen ze ook horen

Overgangsfase (2 tot 3 weken)

Kenmerken

- Horen en zien
- Reuk wordt ontwikkeld
- Achteruit kruipen
- Eerste tanden
- Schrikreactie op geluid

Gedrag

- Schrik
- Lopen
- Verkennen
- Kwispelen
- Zelf ontlasten
- Kauwen
- Melk van schotel likken
- Leren
- Reageren op omgeving

Overgangsfase (2 tot 3 weken)

Snelle ontwikkeling van de zintuigen o.a. door spel

Socialisatieperiode (3^e t/m 12^e week)

- **Belangrijkste fase!**
- Zintuigen moeten worden ingeschakeld
  - Ruiken
  - Voelen
  - Horen
  - Zien

Socialisatieperiode (3^e t/m 12^e week)

Socialisatie

Leren omgaan met levende wezens

Habituatie

Leren omgaan met omgevingsfactoren

Socialisatieperiode (3^e t/m 12^e week)

- Nieuwsgierig en onbeveng
- Snel herstellen na een schrikreactie
- Leert door contact en spelletjes met nestgenoten
- Alles in deze periode is later normaal

Socialisatieperiode (3^e t/m 12^e week)

Juveniele periode (12 weken – 6 mnd)

Angstfase

- Nieuwsgierigheid en onbevangenheid nemen af
- Natuurlijke neiging tot vluchten
- Herstelvermogen na een schrikreactie neem af
  - Trauma wordt onthouden (!)
  - Niet angstbevestigend optreden

Juveniele periode (12 weken – 6 mnd)

2e socialisatiefase

- Doorgaan met socialiseren en habitueren

Juveniele periode (12 weken – 6 mnd)

Rangordebevestiging

- Op zoek naar plaats in de rangorde
  - Test o.a. baasje uit en rangorde in de roedel (= gezin)
  - Ook honden in de omgeving worden uitgedaagd
- Leert samenwerken
  - Dé periode om te beginnen met training

Pubertijd (6 mnd – 14 mnd)

- Lichamelijk (bijna) volwassen
- Seksueel rijp
  - Poot optillen
  - Markeergedrag
  - Territoriumgedrag
  - Uitdagen
- Geleider moet 'winnen'
  - Niet ingaan op uitdagingen
  - Geduld en begrip
  - Consequent leiderschap

Eeuwige puber

[Boxer op strand](#)

Pubertijd (6 mnd – 14 mnd)

- Timing afhankelijk van ras
- Hoger geplaatsten eerder dan lager geplaatsten
- Bij reuen geleidelijk
- Bij teven 'plotsklaps' na 1^e loopseheid

Volwassenheid (12/18 mnd en ouder)

Lichamelijk:

- Seksueel en fysiek volwassen
- Sommige rassen zwaren nog iets uit

Volwassenheid (12/18 mnd en ouder)

Psychisch:

- Karakter is geheel gevormd
- Kan nog tot ong. 3 jaar worden verfijnd
- Zoekt steeds weer bevestiging in rangorde

Ouderere hond (v.a. 7 jaar)

- Veroudering van de hersenen
  - Cognitieve stoornissen
  - Gemoeds- en emotionele stoornissen
- Lichamelijke ongemakken
  - Doofheid
  - Staar of blindheid
  - Artrose
  - Etcetera

Ouderere hond (v.a. 7 jaar)

Cognitieve stoornissen

- Desoriëntatie
- Relationele problemen
- Verlies van aangeleerd gedrag
- Niet meer in staat nieuw leergedrag te ontplooiën
- Verlies van motivatie

Verlies van motivatie

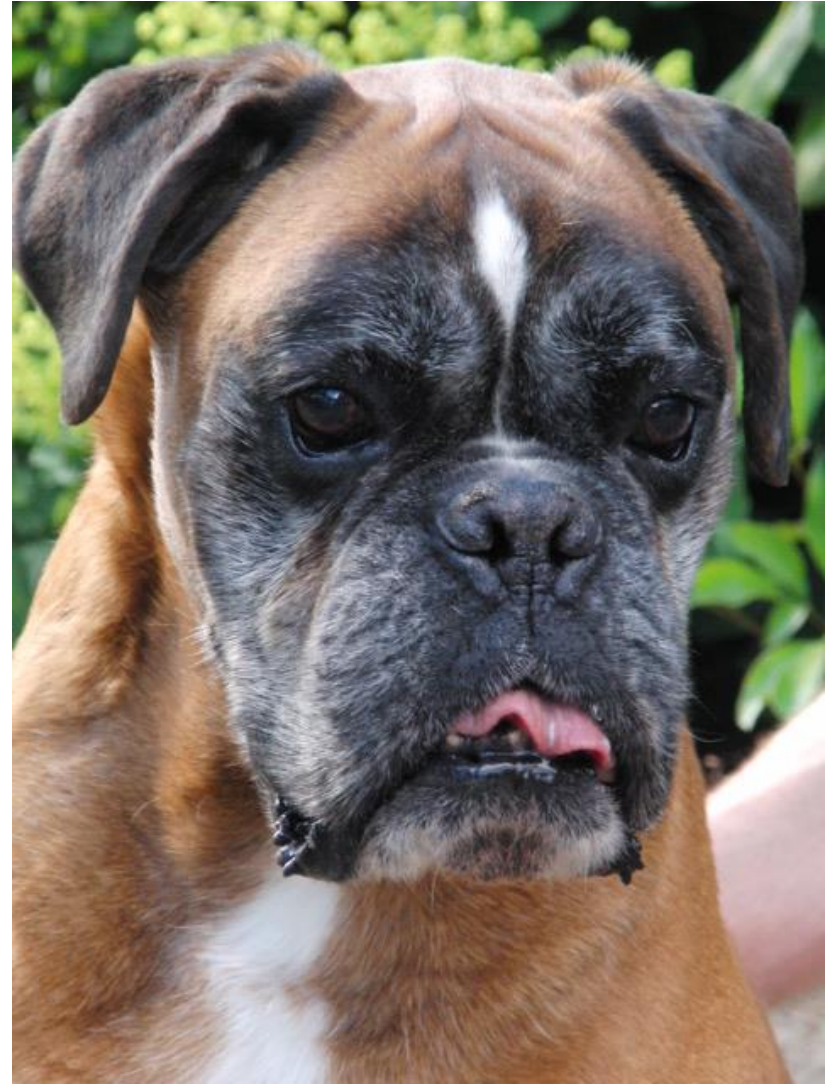

[Verlies van motivatie](#)

Ouderere hond (v.a. 7 jaar)

Gemoeds- en emotionele stoornissen

- Slaapstoornissen
- Emotionele stoornissen
- 'Verkindsen'
- Bijzondere gedragingen

Ouderere hond (v.a. 7 jaar)

Lichamelijke ongemakken

- Niet naar buiten willen
- Angst (slechter horen en zien)
- Agressie (door pijn)

Vragen?

